

Verkiezingsprogramma 2022-2026

VOOR ELKAAR

ChristenUnie
Het Hogeland

Voorwoord

Graag een zo kort mogelijk verkiezingsprogramma. Met die uitdrukkelijke wens zijn enkele bevroren ChristenUnie-leden op pad gestuurd. Maar wanneer we dan het eerste concept bespreken willen we graag zaken toevoegen die wij belangrijk vinden. De spanning die veel inwoners in het aardbevingsgebied hebben rondom schade en versterken, dat moet uitgebreider aan bod komen. Onze belangrijke agrarische sector, kunnen we daar niet meer aandacht aan besteden? Kunnen we niet iets meer opschrijven over wonen en onze ambities op dat vlak? Steeds meer inwoners wantrouwen de overheid, dit is een belangrijk punt, hier willen wij ook lokaal aan werken. Maar we hebben toch afgesproken dat we het programma niet te lang en wollig zouden maken? We schrijven dit voor de Hogelandsters. Niet te veel tekst, maar vooral laten zien waar wij voor staan!

Nu de gemeente Het Hogeland enkele jaren bestaat, komen er de eerste reguliere verkiezingen. Waar de afgelopen jaren in het teken stonden van herindeling, samenvoegen, harmoniseren (wat een afschuwelijk woord) en uitvoeren van beleid dat al ingezet was, staan we nu aan de vooravond van de eerste reguliere verkiezingen van Het Hogeland.

Dit is een prachtige gemeente die zich uitstrekt van stad tot wad, met talloze prachtige dorpen. Een gebied met grote diversiteit. Van schitterende natuur zoals het werelderfgoed Waddenzee en Nationaal Park Lauwersmeer tot de uitgestrekte landerijen waarin elk seizoen anders is. En bijna 50.000 Hogelandsters die allemaal uniek zijn.

De inwoners en ondernemers van deze gemeente verdienen het beste. Als ChristenUnie hebben wij ons de afgelopen jaren ingezet om zaken gerealiseerd te krijgen. Met een positief-kritische houding plannen beoordelen, en verbeteren waar nodig. Niet weglopen voor moeilijke besluiten en telkens weer aandacht hebben voor de mensen die ons het hardst nodig hebben.

Ook de komende jaren willen wij ons weer voor de volle 100% inzetten voor Het Hogeland. We gaan meer plannen voor woningbouw van de grond krijgen. We willen sterker inzetten op de belangrijke sector recreatie en toerisme. We willen Het Hogeland duurzamer maken. Inwoners helpen met het isoleren van hun woningen, gemeentelijke gebouwen verduurzamen en de openbare ruimte zo inrichten dat het ook bij extreem weer goed geschikt is. Goede zorg voor hen die dit nodig hebben, jong en oud.

Gelukkig hoef ik dit niet alleen te doen, maar mag ik dit samen met een goede fractie doen. Mannen en vrouwen uit de hele gemeente en in allerlei sectoren actief. Wat spreken we veel inwoners en ondernemers. Aandachtspunten, wensen, ideeën. We zijn heel blij met alle input die wij ontvangen. Vandaar dat wij als titel van dit verkiezingsprogramma hebben gekozen 'VOOR ELKAAR'. Wij zijn Hogelandsters, en daar zijn wij trots op.

De Nederlandse band SELA heeft een prachtig lied dat heet 'Een toekomst vol van hoop'. In dit lied wordt bezongen dat je altijd op God kan vertrouwen. Ondanks moeilijkheden en onzekerheden die wij als mensen kunnen tegenkomen, mogen wij altijd op God vertrouwen. Vanuit dat vertrouwen willen wij ons inzetten voor een toekomst vol van hoop.

Bernd de Jong

Lijsttrekker

ChristenUnie Het Hogeland

Inhoudsopgave

Inhoud

Voorwoord.....	1
Inhoudsopgave.....	3
Inleiding.....	4
1. Veiligheid.....	6
2. Mobiliteit	7
3. Economie & Werkgelegenheid.....	8
4. Sociaal Domein en Volksgezondheid	11
5. Wonen en ruimte.....	14
6. Energie, klimaat en milieu.....	16
7. Burger en bestuur.....	18

Inleiding

ChristenUnie, partij in de samenleving

Deze verkiezingen gaan over mensen. Over jou en over mij. Over onze ouders, onze kinderen, onze burens, de leerkracht op de school, onze werkgever en onze werknemers. Ze gaan over ons en de manier van samenleven in Het Hogeland.

Een samenleving met toekomst

Nog steeds voelen we de gevolgen van de coronacrisis. Veel inwoners ervaren nog dagelijks de fysieke impact van COVID-19. Economisch zijn er grote klappen gevallen en de maatregelen hebben bij jong en oud sociale en psychologische sporen achtergelaten.

De polarisatie is toegenomen. We konden elkaar niet ontmoeten en elkaars mening nuanceren.

Er is teleurstelling in de samenleving en in de overheid. Mensen voelen zich niet begrepen, niet gezien en soms zelfs helemaal klemgezet.

Ook de gaswinning en de aardbevingen laten ons in Groningen niet onberoerd. Waar de een nauwelijks wat merkt van de bevingen, kan de ander nauwelijks slapen door angst voor een volgende beving of door frustratie over de trage afwikkeling van de schade.

De ChristenUnie is zich van deze dingen bewust en ziet dat de manier waarop we met elkaar de samenleving vorm geven ter discussie staat.

Gelukkig hebben we ook gezien dat als het erop aankomt we in Het Hogeland oog voor elkaar hebben. Dat we in staat zijn om elkaar op creatieve manieren te vinden en elkaar te helpen.

Wij zijn ervan overtuigd dat het meer dan ooit belangrijk is om te geloven in en te werken aan een gemeente waar het niet meer gaat om 'ik' maar steeds meer om 'wij'.

Daarom gaan wij met dit programma van hoop de komende verkiezingen in.

Ondanks de grote financiële uitdagingen presenteren we ons verkiezingsprogramma vol plannen voor Het Hogeland die laten zien dat de ChristenUnie wil bouwen aan een samenleving waarin aandacht is voor wat echt telt: Wij investeren in zorg voor elkaar, in een overheid die bondgenoot is van de inwoners van Het Hogeland, in een duurzame economie en in keuzes die goed zijn voor Gods schepping.

Zet je in voor de bloei van de stad waarin je woont, want de bloei van de stad is ook jullie bloei. (Jeremia 29:7)

Bij het zoeken naar antwoorden op de uitdagingen van deze tijd laten wij ons als christelijke partij inspireren door de Bijbel. In de Bijbel gaat het over mensen, over samenleven en ook over de overheid. De Bijbel heeft een bevrijdende boodschap die hoop geeft. Wij geloven daarom dat christelijke uitgangspunten in de politiek relevant zijn voor Het Hogeland.

De politici van de ChristenUnie maken deel uit van een beweging van maatschappelijk betrokken christenen die op tal van plekken in de samenleving hun geloof een stem geven. Die bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen en samen te werken voor een betere samenleving.

Wij beseffen heel goed dat de overheid niet alle vraagstukken gaat oplossen. De samenleving is niet maakbaar. Maar de overheid is er volgens de ChristenUnie wel om het zwakke te beschermen en het sterke te reguleren.

De top10 van de kandidatenlijst bij Noordpolderzijl

De ChristenUnie heeft dus een sterk en uniek antwoord op vragen over 'links of rechts' en over de rol van de overheid. Tussen een daadkrachtige overheid en draagvlak in de samenleving zoekt de ChristenUnie naar gemeenschappen om die te stimuleren in beweging te komen.

De ChristenUnie is een landelijke, christelijke netwerkpartij. Dat biedt stabiliteit. Onze lokale standpunten zijn niet zomaar opgeschreven maar gebaseerd op onze christelijke uitgangspunten. Tegelijk biedt het feit dat de ChristenUnie actief is op alle niveaus van het openbaar bestuur uitstekende mogelijkheden om af te stemmen en om lokale zaken provinciaal of landelijk aan de orde te stellen.

Van christenen voor alle mensen

De ChristenUnie is een partij *van christenen voor alle mensen*. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor Het Hogeland. Doe met ons mee!

1. Veiligheid

Als inwoner van Het Hogeland wilt u veilig kunnen leven. De overheid heeft de plicht om inwoners te beschermen en criminaliteit te bestrijden.

Maar veiligheid gaat over meer dan alleen het beschermd worden tegen geweld. Een schone en nette buurt zorgt bij veel bewoners al voor een veel veiliger indruk dan wanneer een buurt of straat er verwaarloosd uitziet. De ChristenUnie wil zich er dan ook voor inzetten dat de openbare ruimte in Het Hogeland er netjes en verzorgd uitziet.

Zeker in het aardgasdossier is veiligheid een belangrijk aspect. Iedere inwoner van Het Hogeland moet veilig kunnen wonen, ook als er mogelijk zwaardere aardbevingen plaatsvinden. Huizen in het aardbevingsgebied die niet aan de veiligheidsnorm voldoen, moeten zo snel mogelijk worden versterkt. Daarnaast moet de gemeente oog hebben voor de onzekere situatie waar bewoners in verkeren vanwege lange procedures en steeds veranderende regelgeving. Mensen lijden onder de situatie, steeds meer mensen kampen met gezondheidsproblemen en psychische klachten. De gemeente moet naast de inwoners staan. Als volksvertegenwoordigers willen we er alles aan doen om op te komen voor de belangen van de inwoners. Dat doen we niet alleen richting het gemeentebestuur, maar ook richting NCG en het Rijk. Daarom blijven we met u als inwoner in gesprek over schadeafhandeling, versterking en dorpsvernieuwing. Om te horen hoe het gaat, of er sinds eerdere gesprekken en acties verbetering is, waar nog obstakels zitten en waar we ons steentje nog kunnen bijdragen om zaken vlot te trekken.

Het Nationaal Programma Groningen (NPG) is in het leven geroepen om nieuw perspectief te bieden aan Groningen. Grote en kleine projecten die eraan bijdragen dat we fijn kunnen blijven leven, wonen en werken in Het Hogeland, komen in aanmerking voor NPG-gelden.

2. Mobiliteit

Goede wegen, paden en OV-verbindingen zijn noodzakelijk om economische, sociale en culturele activiteiten te ondernemen. Mobiliteit brengt mensen bij elkaar. Maar de groeiende mobiliteit mag niet ten koste gaan van onze leefomgeving.

De ChristenUnie gaat zich de komende periode verder inzetten voor verduurzaming van de mobiliteit (volledig CO2-neutraal in 2040), voor vergroting van het aandeel lopen, fietsen en openbaar vervoer in de totale mobiliteit in Het Hogeland.

Om deze duurzame mobiliteitstransitie te realiseren, investeren we in sociaal veilige wandelroutes, in meer ruimte voor de fiets met een fijnmazig netwerk van doorfietsroutes met een hoge kwaliteit, en in een goede afstemming tussen mobiliteit en ruimtelijke ontwikkeling.

Wat we voor elkaar willen krijgen

- Barrières voor voetgangers moeten verdwijnen, te beginnen bij basisscholen, winkelcentra, zorgvoorzieningen en andere belangrijke ontmoetingsplekken en de looproutes ernaartoe. Verhoogd liggende trottoirs moeten op elke hoek voorzien zijn van op- en afritbanden voor rolstoelen, rollators en kinderwagens. Voetpaden moeten volledig gebruikt kunnen worden dus obstakels worden weggehaald.
- Wandelpaden van en naar openbare voorzieningen wil de ChristenUnie voorzien van voldoende bankjes, zodat ook mensen die minder goed ter been zijn, geregeld kunnen rusten of elkaar ontmoeten.
- De ChristenUnie gaat zich inzetten voor meer watertappunten bij culturele plekken, winkelcentra en treinstations.
- Bij winkelcentra, bushaltes en overige attractiepunten komen genoeg fietsenrekken; boodschappen doen op de fiets en gebruik maken van het OV wordt aangemoedigd.
- De ChristenUnie wil ook het duurzaam varen stimuleren en zet zich daarom in voor oplaadpunten voor boten.
- We pleiten voor een buslijn tussen Winsum en Bedum.
- Niet alleen van en naar stad moeten de fietspaden goed zijn; onze dorpen en buurten moeten onderling zo direct mogelijk verbonden zijn met goede fietspaden.
- Wij willen inzetten op uitbreiding van het fietssnelweg-netwerk vanaf Winsum en Bedum.
- Bij wegwerkzaamheden heeft minimale hinder voor (forensende) fietser en openbaar vervoer prioriteit.

3. Economie & Werkgelegenheid

Bedrijven en ondernemers zijn onmisbaar in Het Hogeland. Ze zijn van grote waarde voor onze economie en leefbaarheid. Ze creëren werk en zorgen voor innovaties. Het MKB en de ZZP'ers verdienen aandacht en ruimte om te ondernemen en te groeien. Het MKB is onmisbaar voor werkgelegenheid, voor de lokale economie, voor ontwikkelingen van producten en voor de leefbaarheid. Daarnaast koesteren we de grote bedrijven en geven ze waar mogelijk de ruimte om uit te breiden. Ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid zijn hierin wel belangrijke aspecten die meegewogen moeten worden. De ChristenUnie komt op voor ondernemers en ziet een belangrijke rol weggelegd voor het ondernemersplatform Het Hogeland als schakel tussen de ondernemers en de gemeente.

Wat we voor elkaar willen krijgen

- Procedures zijn helder en aanvragen worden snel en efficiënt afgewikkeld.
- De gemeente is een toegankelijke en behulpzame organisatie waarin ambtenaren met plezier de taken voor de inwoners en ondernemers uitvoeren.

Agrarische sector en visserij

Voedsel is een geschenk van God aan mensen. Boeren en tuinders werken aan goed en gezond voedsel en hebben een nauwe verbondenheid met de schepping. De ChristenUnie is trots op onze agrarische sector en heeft hart voor boeren en tuinders. Net als de boeren staat de ChristenUnie voor een duurzame agrarische sector die dierenwelzijn en milieu hoog in het vaandel heeft. De landbouw is een belangrijke economische pijler. Zij is een grote werkgever met directe maar vooral ook indirecte banen bij onder andere toeleveranciers en de verwerkende industrie.

Ook de visserij levert een waardevolle bijdrage aan onze gemeente en is belangrijk voor de haven van Lauwersoog. De laatste jaren voelen vissers zich echter in hun voortbestaan bedreigd, o.a. door de toenemende regeldruk en hoge eisen van verduurzaming en innovatie. Samen met de vissers gaan we aan de slag om de sector sterker te maken en knelpunten aan te pakken. Bij de aanleg van kabels, windmolens en energievoorzieningen mag de gemeente de belangen van de vissers niet uit het oog verliezen.

Voor boeren en vissers geldt dat er perspectief moet zijn. Nieuwe regels mogen niet leiden tot faillissement van gezonde bedrijven en bedrijfsovername door de volgende generatie mag niet onhaalbaar gemaakt worden. Het is bekend dat er veel uitdagingen zijn die op de landbouw afkomen. Als ChristenUnie willen we hierin ondersteunend aanwezig zijn en ruimte bieden voor de ontwikkelingen waar de sector voor staat.

We vinden het belangrijk dat burgers weer weten waar hun voedsel eigenlijk vandaan komt. Veel mensen vinden het vanzelfsprekend dat er voldoende betaalbaar voedsel is, maar dat is het niet. We moeten ons voedsel en de producenten daarvan weer gaan waarderen.

Wat we voor elkaar willen krijgen

- Verbinding tussen school, voedsel en natuur. Elke basisschoolklas krijgt de gelegenheid om een (circulaire) boerderij te bezoeken, een schooltuin aan te leggen of een excursie naar een natuurgebied te maken. Zo leren kinderen wat gezond voedsel is, hoe dat duurzaam kan worden geproduceerd en wat voor impact voedsel heeft. Bovendien kan dit behulpzaam zijn bij het onderwijs over duurzaamheid en klimaatverandering in het algemeen en specifieke onderwerpen als vegetarisme en recycling.
- De komende periode wil de ChristenUnie dat de gemeente samen met boeren, voedselproducenten en de (super)markt gaat inzetten op het promoten van het eten van lokale producten.
- We willen de mogelijkheid voor lokale voedselproducenten om hun producten te verkopen op de (week)markten in het Hogeland.
- De gemeente moet het goede voorbeeld geven door zelf zoveel mogelijk lokaal, duurzaam, biologisch en eerlijk in te kopen.

Recreatie en toerisme

Ontspannen dichtbij huis. De coronacrisis heeft geleerd dat we hierin nog meer moeten investeren. We hebben een prachtig gebied met vele verschillende aspecten. De Waddenkust, een uniek Reitdiepgebied, Nationaal Park Lauwersmeergebied en het vele culturele erfgoed dat onze gemeente rijk is. Onze gemeente biedt vele mogelijkheden voor culturele of sportieve uitstapjes. Niet op grote schaal maar passend bij het "klein geluk" dat in Het Hogeland gevonden wordt. Om ervoor te zorgen dat meer mensen Het Hogeland gaan bezoeken, willen we inzetten op de promotie van onze prachtige gemeente, samen met inwoners, lokale ondernemers en de toeristische organisatie Waddenland.

Wat we voor elkaar willen krijgen

- Uitbreiden en verbeteren van veilige wandel-, fiets- en vaarroutes.
- Duidelijke bebording musea en attracties.
- De gemeente gaat fietsvriendelijke horeca het predicaat fietscafé geven.
Met de toenemende kansen die de komst van de Noorwegenlijn met zich meebrengt voor het toerisme heeft een goede ondersteuning van de promotie van onze gemeente prioriteit.

4. Sociaal Domein en Volksgezondheid

Uitgangspunt van de ChristenUnie is dat elk mens waardevol is en dat die waarde niet afhangt van prestaties, gezondheid, seksuele geaardheid, afkomst, leeftijd, gewenstheid of geluk. Al het leven, in gaafheid en gebrokenheid, verdient het om tot ontplooiing te komen, te participeren, om te worden beschermd en om zorg te ontvangen als dat nodig is.

De ChristenUnie blijft inzetten op een participatiesamenleving; het is belangrijk dat mensen elkaar als het kan helpen en voor elkaar zorgen. Tegelijk moet de gemeente zorgen voor passende ondersteuning en hulp aan mensen die het niet op eigen kracht redden.

Zorg voor inwoners in kwetsbare situaties

De ChristenUnie is groot voorstander van zorg die dichtbij is georganiseerd. Zorg op een menselijke schaal, bereikbaar en met een menselijk gezicht.

De gemeente moet vol inzetten op het weghalen van de schotten tussen hulp, zorg en participatie en op het voorkomen en verminderen van bureaucratie. De ChristenUnie wil dat er gedacht wordt vanuit de zorgvraag van inwoners.

Wat we voor elkaar willen krijgen

- Als zorg niet via een Zorg-in-natura (ZIN) contract geleverd kan worden, dan is een persoonsgebonden budget (pgb) een instrument om toch passende zorg onder regie van de zorgvrager aan te vragen. De ChristenUnie wil het dat pgb-gebruik mogelijk blijft en dat inwoners die mogelijkheid kennen. Zo hebben zorgvragers altijd de mogelijkheid om identiteitsgebonden of andere noodzakelijke zorg in te kopen als deze niet gecontracteerd is.
- Een eigen bijdrage voor zorg/ondersteuning mag nooit leiden tot zorgmijding.
- De ChristenUnie wil meer hergebruik en delen van (zorg-)middelen.

Mantelzorgers

Dagbesteding en respijtzorg zijn belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen.

Mantelzorgers kunnen hun taken veel beter aan als ze af en toe de zorg uit handen mogen geven om zelf tot rust te komen en te genieten van wat vrije tijd en vakantie. Daarom zet de ChristenUnie in op respijtzorg, waardering van de mantelzorger en het proactief benaderen van mensen die, vaak zonder dat ze hier bewust voor hebben gekozen, mantelzorger zijn geworden.

Wat we voor elkaar willen krijgen

- Gemeente Het Hogeland ontwikkelt een ruim aanbod in mantelzorgondersteuning, waaronder een respijtzorgvoorziening.
- De gemeente wijst mensen die mantelzorger zijn of worden actief op ondersteuning.
- De ChristenUnie wil specifieke ondersteuning voor jonge mantelzorgers. Zeker als zij zorgtaken moeten combineren met school of studie. Jongeren die mantelzorger zijn, moeten optimaal ondersteund worden vanuit de Wmo, zodat zij gewoon naar school kunnen gaan en vrije tijd hebben.

Armoede en preventie

Het is niet eenvoudig om van een minimuminkomen te moeten rondkomen. We leven in één van de rijkste landen ter wereld, maar ook in Nederland is armoede en lukt het niet iedereen het hoofd boven water te houden.

Voor kinderen heeft het opgroeien in armoede grote gevolgen voor de rest van hun leven. Armoede leidt vaak tot sociale problemen, slechtere schoolprestaties en armoede levert veel stress op. De ChristenUnie vindt dat niemand in Het Hogeland aan zijn of haar lot mag worden overgelaten. We pleiten voor een ruimhartig armoede- en minimabeleid.

Omdat voorkomen nog altijd beter is dan genezen, moet maximaal worden ingezet op preventie en vroegsignalering. Gezinnen met kinderen verdienen hierbij extra aandacht. Wij willen de vicieuze cirkel van achterstand, waarbij armoede van generatie op generatie overgaat, doorbreken.

Wat we voor elkaar willen krijgen

- De ChristenUnie wil dat kinderarmoede in Het Hogeland in beeld wordt gebracht en dat er concrete stappen worden gezet om het aantal kinderen dat opgroeit in armoede te verminderen.

Volksgezondheid

Gezondheid is van invloed op prestaties op school, op het werk en in de maatschappij. Een gezonde leefstijl is eerst en vooral een verantwoordelijkheid van mensen zelf, maar gaat ook de maatschappij aan. Door te investeren in preventie zorgen we ervoor dat mensen (langer) gezond blijven.

Gezondheid is het uitgangspunt. Wij willen dat jongeren gezond en vrij van verslaving opgroeien.

Om gezond te blijven is sport en bewegen belangrijk. Sport stimuleert lichaam en geest tot optimale prestaties. Voor kinderen is het goed dat ze leren dat bewegen leuk is, dat ze leren om doelen te stellen en samen te werken in een team. Daarom kiest de ChristenUnie voor een toegankelijke sportwereld waarin iedereen kan meedoen. We stimuleren de breedtesport in Het Hogeland. Jong, oud, mindervalide, arm, getalenteerd of gewoon gezellig met elkaar; voor iedereen moet sport beschikbaar zijn.

Daarom is het nodig om ook voor de toekomst voldoende sportfaciliteiten te hebben; van openbare beweegplekken tot sportparken en sportaccommodaties. De ChristenUnie zet zich in voor een toegankelijke sportwereld. Iedereen is welkom!

Sport breng ook mensen samen. Sportverenigingen fungeren vaak als cement in de samenleving en verdienen steun, zeker nu deze door de coronacrisis grote klappen hebben gehad.

Wat we voor elkaar willen krijgen

- Het Hogeland maakt werk van gezonde voeding, alcoholgebruik, roken en voldoende beweging en neemt dit op in het lokale Preventieakkoord.

- Bij het plannen en bouwen van nieuwe wijken en infrastructurele projecten wil de ChristenUnie dat er plaats komt voor zoveel mogelijk openbare beweegplekken en -routes in de openbare ruimte.
- In Het Hogeland zorgen we ervoor dat speeltuinen zoveel mogelijk toegankelijk zijn voor kinderen met een beperking.

5. Wonen en ruimte

Ieder mens heeft ruimte nodig. Ruimte om te wonen, te werken, te reizen en te recreëren. Maar de ruimte is beperkt, belangen botsen. Natuur, stikstof, woningnood, klimaat en economie, produceren en consumeren, de keuzes van de ChristenUnie zijn ingegeven door het beschermen van het natuurlijk evenwicht dat God in de schepping heeft gelegd. Duurzaam ruimtegebruik is het uitgangspunt.

Wonen

Wonen gaat over zoveel meer dan stenen stapelen. Wonen gaat over samenleven, over samenhang, over gemeenschappen in een straat, buurt of wijk. In de huidige woningmarkt is er meer vraag dan aanbod en zal de gemeente zich extra inspannen om ruimte te bieden voor extra woningen.

Wat we voor elkaar willen krijgen

- De ChristenUnie wil dat Het Hogeland de komende periode ruimte biedt voor de bouw van (aangepaste) woningen en gemeenschappelijke woonvormen voor onze ouderen. Collectieve woonvormen zijn belangrijk, omdat ze zorgen voor onderling contact, gezelschap en burenhulp.
- In Het Hogeland mogen er geen belemmeringen zijn voor collectieve woonvormen voor senioren ('krasse knarrenhofjes') en gemengd wonen (jong en oud bij elkaar).
- We willen dat de komende 4 jaar 1000 woningen gebouwd kunnen gaan worden in Het Hogeland. woningen voor starters, woningen voor senioren en woningen voor gezinnen.

Ruimte

Het dagelijks werk van de gemeente: openbare ruimte. Een belangrijk deel van ons leven maken we gebruik van gemeentelijke voorzieningen. De straatverlichting werkt, de straat ligt er netjes bij, er zijn bosjes en grasvelden. Stel je eens voor dat we het zonder openbare verlichting moeten doen! Of dat het vuil niet wordt opgehaald? Met dit dagelijks werk draagt de gemeente bij aan ons geluk.

De openbare ruimte heeft ook invloed op onze gezondheid. Als we wandelen, kunnen spelen, hardlopen, of fitnessen in de buitenruimte. De ChristenUnie vindt goed beheer en onderhoud belangrijk. Het wegwerken van de onderhoudsachterstand van wegen en bruggen heeft prioriteit.

Wat we voor elkaar willen krijgen

- De ChristenUnie wil werk maken van duurzaamheid in de openbare ruimte. De openbare ruimte moet ruimte geven aan water en groen om klimaatverandering beter aan te kunnen. Stortbuien kunnen zo beter opgevangen worden, bij hete zomers gaan we hittestress tegen.
- De ChristenUnie wil overbodige verlichting 's nachts tegengaan. Overbodige verlichting veroorzaakt lichthinder en energieverpilling: licht waar het moet en donker waar het kan.

6. Energie, klimaat en milieu

Wij mensen zijn onderdeel van deze prachtige schepping waarvan het bestaan in Gods handen ligt en waarvoor wij verantwoordelijkheid dragen. We laden ons op in mooie landschappen en genieten van de wonderlijke schoonheid van bloemen, bomen, insecten en andere dieren. De ChristenUnie wil krachtig inzetten op de hoopvolle en noodzakelijke beweging die gaande is naar een groene, duurzame economie die zich houdt aan de grenzen van de aarde en aan de norm van ecologische en sociale gerechtigheid.

Wij willen af van olie, aardgas en kolen en ruim baan maken voor schone energie. We staan open voor nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld waterstoftoepassingen. Energiebesparing in de industrie, gebouwde omgeving en mobiliteit wordt topprioriteit. Auto's zonder uitstoot en energieneutrale huizen worden de norm. Grondstoffen willen wij niet verspillen, maar terugwinnen en hergebruiken.

Voor deze plannen kunnen we niet zonder samenwerking met onze inwoners en ondernemers. Op allerlei manieren willen we onze inwoners enthousiast maken voor het nemen van energiebesparende maatregelen in hun eigen huis. Isolatie van de woning is de eerste stap. Daarna volgen maatregelen als zonnepanelen en de inzet van warmtepomp of aansluiting op warmtenet. De Eemshaven kan een voortrekkersrol vervullen in de transitie naar waterstof.

Belangrijk is dat omwonenden nauw betrokken worden bij plannen voor energieopwekking, zoals zonne-energie en windmolens, en dat zij kunnen meeprofiteren van de voordelen. Participatie zorgt ervoor dat lusten en lasten eerlijker worden verdeeld en kan op allerlei manieren. Belangrijk is wel dat dit voor iedereen in Het Hogeland bereikbaar is (dus ook voor inwoners met een kleinere portemonnee).

De ChristenUnie vindt het belangrijk zorgvuldig met zonne-energie projecten om te gaan. Daarom ook zijn we kritisch als het gaat om zonneparken op het land. Want eerst moet de gemeente zich richten op het plaatsen van zonnepanelen op de grote lege daken van gebouwcomplexen in Het Hogeland, waaronder gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed en particuliere woningen, maar ook corporatiebezit en VVE's.

Wat we voor elkaar willen krijgen

- De ChristenUnie is voor de inzet van energiecoaches die inwoners begeleiden bij het zetten van stappen in het verduurzamen van hun woning en inwoners helpen om de subsidiemogelijkheden optimaal te benutten.
- De gemeente ondersteunt ook de minima in Het Hogeland bij het verduurzamen van hun woning.
- Daken en gevels in gemeente Het Hogeland met zonnepanelen. De gemeente geeft het goede voorbeeld, ook op het gebied van energiebesparing en zuinige verlichting.
- Op logische locaties komen laadpalen voor het opladen van elektrische auto's.

7. Burger en bestuur

Bij de ChristenUnie staat de samenleving centraal. Een samenleving die het werk is van inwoners en maatschappelijke verbanden samen.

De ChristenUnie wil dat inwoners in Het Hogeland zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en - samen met anderen en de overheid - de zorg voor de samenleving oppakken. De gemeente heeft vooral als taak de samenleving te versterken en staat daarom naast mensen. Om te wijzen op de eigen verantwoordelijkheid maar ook om mee te denken, te stimuleren en te ondersteunen waar dat nodig is.

De ChristenUnie wil zich inzetten om inwoners in Het Hogeland te betrekken bij de lokale democratie. Inwonersinitiatieven willen we ruimhartig verwelkomen en inwonerparticipatie stimuleren wij, omdat we ervan overtuigd zijn dat het goed is gebruik te maken van de kennis en ervaring van onze inwoners. De gemeente moet dan wel open staan voor initiatieven van inwoners, maar ook voor initiatieven van instellingen, verenigingen, bedrijven en kerken. Vooral als die het algemeen belang op het oog hebben.

Jongeren

We zullen ons vooral inspannen om de inspraak van jongeren te verbeteren. De beslissingen die wij nu nemen, gaan over hun toekomst. Plannen van de gemeente moeten ook getoetst op de gevolgen voor jongeren.

Wat we voor elkaar willen krijgen

- De burgemeester van onze gemeente zal de 18-jarigen bij verkiezingen via een brief persoonlijk uitnodigen om voor de eerste keer hun stem uit te brengen.
- Jongeren in Het Hogeland worden specifiek bij de 4-en-5-mei-festiviteiten betrokken en ervoor uitgenodigd.
- Het Hogeland zorgt er voor dat alle leerlingen uit de groepen 6-8 van de basisscholen uit de gemeente zicht krijgen op wat de gemeenteraad doet, bijvoorbeeld door het organiseren van gastlessen over en vanuit de gemeentepolitiek.

Financiën

Van de gemeente verwachten wij dat zij een betrouwbare, goede rentmeester is van de beschikbare middelen. Het gaat om gemeenschapsgelden, die hetzij via de afdracht van de Rijksoverheid, hetzij via de gemeentelijke belastingen zoals de Onroerende Zaak Belasting (ozb), door onze inwoners zijn opgebracht.

In de afgelopen jaren is het takenpakket van alle gemeenten flink uitgebreid. Hierbij zijn de financiële risico's toegenomen. De beleidsvrijheid is beperkt en door bezuinigingen van de Rijksoverheid op de uitkering uit het Gemeentefonds ligt er een grote druk op het financieel beleid. De afgelopen periode kenmerkte zich door grote financiële tekorten (o.a. op jeugdzorg). Wij dringen er zo nodig via de VNG

of anderszins bij de Rijksoverheid op aan om gemeenten een passende vergoeding te geven voor de taken die moeten worden uitgevoerd. De herverdeling van het gemeentefonds moet wat de ChristenUnie betreft beter dan dat er nu aan plannen aanwezig is.

Naast het uitgangspunt dat gemeenten voldoende geld van het Rijk moeten ontvangen om hun taken goed te kunnen uitvoeren, moet Het Hogeland ook de komende periode zorgen voor evenwicht tussen uitgaven en inkomsten. De ChristenUnie dringt aan op efficiënt financieel beleid en het goed in beeld hebben en beheersen van risico's om toekomstige generaties niet op te zadelen met de gevolgen van slecht (financieel) beleid van hun voorgangers.

Publieke middelen zijn per definitie schaars; er zijn altijd meer wensen dan er geld beschikbaar is. De gemeenteraad moet zorgvuldig de verschillende wensen, noden en belangen kunnen afwegen. Bij bezuinigingen wil de ChristenUnie de posten die te maken hebben met de nood van individuele inwoners, zorg, veiligheid, beheer en onderhoud van bestaande voorzieningen zo veel mogelijk ontzien. Uiteraard moet er voor mensen met weinig financiële draagkracht, maatwerk mogelijk zijn.

Betrouwbaar bestuur

Wij zijn ervan overtuigd dat goed bestuur en sterk moreel en integer leiderschap de basis vormen voor een bloeiende samenleving. De inwoners van Het Hogeland moeten kunnen vertrouwen op het gemeentebestuur. We vinden het belangrijk dat politieke processen zoveel mogelijk in de openbaarheid plaatsvinden en we geven hoge prioriteit aan de bereikbaarheid en dienstverlening van de gemeente.

De ChristenUnie wil open, herkenbaar en betrokken aanwezig zijn in de gemeente. Als fractie willen we in Het Hogeland bekend staan als betrouwbaar en constructief. Ons werk in de gemeenteraad wordt gekenmerkt door luisteren en samenwerken. We willen eerlijk zijn en geen beloftes doen die niet zijn na te komen. We zijn altijd bereid rekenschap af te leggen over gevoerd beleid.